MARK & STALD

IFOAM-kongres. Omkring 1000 deltagere fra mere end 50 lande mødte frem til dette års IFOAM-kongres og videnskabelige ISOFAR-konference i Adelaide, Australien. 25 danskere - flest forskere - deltog. Med 19 danske indlæg på de to konferencer var Danmark godt repræsenteret.

Økologi med alle midler

Interessen for alternativer er generelt større i Australien end herhjemme

REJSEBREV

AF ILSE A. RASMUSSEN

■ På en studietur i det sydøstlige Australien be-

søgte jeg to økologiske landbrug, som begge brugte præparater og såede i forhold til månens stilling. Generelt oplevede jeg en stor interesse for forskellige alternative tiltag - og ikke kun blandt økologer. Jeg stødte på firmaer som BioAg og Biological Farming, der sælger produkter, som skal fremme livet i jorden

Arealmæssigt fylder økologien meget i Australien, men store dele af arealet drives ekstensivt med eksempelvis fårehold.

Seminar om forædling af frø/ såsæd til økologisk jordbrug

Tirsdag 13. december kl. 10 – 16 på Hotel Propellen i Billund

En dag med information og debat om

- Hvilke teknikker anvendes i forædling af moderne grønsagsfrø og såsæd?
- Hvordan passer de til økologisk praksis og principper?
- Svarer de økologisk regler til vores holdninger?

Oplæg af

- Knud Erik Sørensen, formand for Økologisk Landsforening
- Edith Lammerts van Bueren, professor i økologisk planteforædling ved Wageningen Universitet i Holland, formand for Eco Plant Breeding Network
- Gebhard Rossmanith, direktør for Bingenheimer Saatgut i Tyskland
- Thomas Sørensen, salgsansvarlig i Norden for Enza Zaden i Holland

Oversættelse til dansk

Sted: Hotel Propellen, Nordmarksvej 3, Billund Pris: 345 kr. inkl. forplejning og materiale Tilmelding inden 6. dec. til Inger Lise Stensgaard, 87 32 27 00, ilgs@okologi.dk

Arr.: Foreningen for Biodynamisk Jordbrug og Fagligt Udvalg i Økologisk Landsforening.

Støttet af Fonden for Økologisk Landbrug og Innovationsloven.

og dermed også gerne udbytterne. Også på IFO-AM- og den videnskabelige ISOFAR-konference fornemmer man, at der er mere gang i biodynamikken og andre alternativer i Australien end herhjem-

Ekstrem-landbrug

Australierne dyrker landbrug under temmelig ekstreme forhold. I det område af landet, jeg så, var et godt udbytte på omkring 50 hkg/ha i konventionel hvede. Det er især vand, der er begrænsende, og samtidig er jorderne forholdsvis udpinte. Især er der fosformangel på mange jorder. Måske er det derfor, der er den store interesse for alternativer, som kan være med til at bibeholde og måske fremme jordens frugtbarhed.

Økolog siden 1979

Ross og Lorna Carter på 'Rosslon Grange' har drevet deres landbrug på ca. 1.500 acres (knap 400 ha) økologisk siden 1979. De har 1.600 merinofår med lam. 2/5 af arealet bruges til afgræsning til fårene, resten til salgsafgrøder som hvede, kikærter, linser, spelt, ærter og hestebønner. Dette sælges økologisk og til helt op til tre gange prisen på konventionelle afgrøder. Så gør det ikke så meget, at udbyttet i f.eks. ægyptisk hvede kun er 25 hkg/

De gøder med guano, råfosfat, pelleteret kyllingegødning og basalt. Herudover giver de bladgødskning dels en måned efter såning for at fremme væksten, dels senere i vækstsæsonen for at fremme kernedannelsen. Denne 'gødning' tilføres i en opløsning med 10 l/ha, og sprøjtningen foregår ved at sætte en tank med én dyse bagpå pick-up'en

og så køre det ud med 20 km/t. Dysen kan sprede det i 12 m bredde. Kornet ukrudtsharves en-to gange i buskningsfasen med en 30 fod langfingerharve spændt bag den splinternye Fendt-traktor - og med 15 km/t. For at forebygge ukrudt sår de temmelig sent, og afgrøderne var da også langt tilbage i forhold til området - men til gengæld de reneste jeg havde set - inkl. de konventionelle!

Ross sår og sprøjter i forhold til månen. Han kalder sig ikke biodynamiker, men da vi spurgte, sagde han, at det nok nærmest var en videreudvikling af biodynamikken.

Fra økolog til biodynamiker

Bob og Jenny Congdon har drevet 'Woodstock' siden 1990. I 1995 lagde de om til økologi, og for fire år siden til biodynamisk drift, fordi de ville have mere liv i jorden. De bruger de biodynamiske præparater. De blandes op i en 1000 l beholder med vandtrappe og sprøjtes ud to gange om året. Desuden tilfører de fosfor og kalk. Ejendommen er på 1000 acres (knap 250 ha) med 700 moderfår og lidt kødkvæg. 700 acres blev brugt til afgræsning, 300 til hvede, rug og spelt. Afgrøderne sås efter den biodynamiske såkalender i en version for Australien.

I starten efter omlægning til økologi faldt udbytter og indtægter, men i hvert fald indtægterne er bedre nu, hvor der er merpris for økologi.

Biodynamik og forskning

Siden der i 1930'erne blev udført ét forsøg med biodynamisk dyrkning på Askov Forsøgsstation (nu DJF) har det været småt med videnskabelige undersøgelser af effekten af den biodynamiske dyrkningsmåde. En australsk forskerkollega ville inddrage nogle præparater fra BioAg i sine forsøg måske er det også på tide, at vi i Danmark prøver at be-eller afkræfte, om disse ting virker. Der er således netop bevilget et projekt fra Fonden for Økologisk Landbrug til at belyse Maria Thuns såkalders virkning på frøkvalitet m.m.

■ Ilse A. Rasmussen er seniorforsker ved Danmarks JordbrugsForskning.

Debatmøde

"Rent drikkevand – også i fremtiden"

Tirsdag den 22. november kl. 17-19.30 På KVL i lokale 1-13, Bülowsvej 17, 1870 Frederiksberg C

Erkendelsen af sammenhæng mellem landbrugspraksis, grundvandsbeskyttelse og personligt fødevareforbrug er afgørende, hvis holdninger og adfærd skal ændres i forhold til beskyttelse af grundvandet.

Debattøre

- Walter Brüsch, statsgeolog GEUS
- Henrik Vejre, lektor KVL
- Bente Villumsen, seniorprojektleder COWI
- Niels Peter Nørring, vicedirektør Dansk Landbrug

Rent drikkevand og frugt i pausen. Sandwich kan købes Se mere på Økologisk Forums hjemmeside: www.oekoforum.dk

Tilmelding senest den 21/11 til dorte_ernst@sol.dk / 4632 0608

